

ONTNUCHTEREND!

Alcoholpreventie- en handhavingsplan
2020-2024

Gemeente Borger-Odoorn

Gemeente Borger-Odoorn

Inleiding

1.1. Aanleiding

Het Preventie- en Handavingsplan alcohol is onderdeel van de Drank- en Horecawet (hierna DHW). De gemeenteraad stelt het beleidsplan vast op basis van artikel 43A van de DHW. Het artikel is in werking gegaan vanaf 1 januari 2015. Dit plan is het vervolg op het Preventie- en Handavingsplan 'Bezopen' 2014-2018.

Artikel 43a DHW

1. De gemeenteraad stelt uiterlijk zes maanden na inwerkingtreding van dit artikel voor de eerste maal een preventie- en handavingsplan alcohol vast. Vervolgens wordt dit plan elke vier jaar gelijktijdig met de vaststelling van de lokale nota gezondheidsbeleid, bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Wet Publieke Gezondheid, vastgesteld. Het plan kan tussentijds worden gewijzigd.

2. Het plan bevat de hoofdzaken van het beleid betreffende de preventie van alcoholgebruik, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet.

3. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:

- a. wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handavingsbeleid alcohol;
- b. welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen, al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet Publieke Gezondheid;
- c. de wijze waarop het handavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- d. welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

1.2. Achtergrond

Aan jongeren onder de achttien jaar mag sinds begin 2014 geen alcohol meer worden verstrekt. Geen zwak-alcoholische drank en geen sterke drank. Verstrekkers zijn strafbaar als ze wel verstrekken aan jongeren onder de achttien jaar. Ook mogen jongeren zelf onder de achttien geen drank in bezit hebben op voor het publiek toegankelijke plaatsen (zoals op straat, park, café, sportvereniging, et cetera). Ze zijn strafbaar en riskeren een boete wanneer ze wel alcohol nuttigen, of in bezit hebben. Supermarkten of horecagelegenheden die alcohol verstrekken aan jongeren onder de achttien jaar riskeren eveneens een boete.

De overheid wil met de leeftijdsgrens van achttien jaar, jongeren beschermen tegen de schadelijke gevolgen van alcohol en hiermee de overlast die drinkende jongeren veroorzaken terugdringen. De hersenen van jongeren zijn nog in ontwikkeling. Drankgebruik in de puberteit en bij jongvolwassenen kan de hersenen beschadigen.

Kort samengevat is alcoholgebruik het resultaat van de volgende factoren: persoon, sociale omgeving, aanbod van drank en overheidsbeleid. Deze factoren gezamenlijk vormen de combinatie die de keuzes van de gebruiker bepaalt. Onderzoek toont aan dat de meest succesvolle interventies bestaan uit het beïnvloeden van de omgeving van jonge drinkers. Deze omgeving bestaat uit: alcoholverstrekkers, scholen en ouders.

Naast het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren, richt dit plan zich ook op een preventieve aanpak van het gebruik van lachgasballonnen onder jongeren. De verkoop van lachgas in combinatie met een ballon was tot 1 april 2016 officieel illegaal. Door een besluit van het Europese Hof valt lachgas sinds juli 2016 onder de Warenwet. De afgelopen jaren

ziet men dat lachgas in combinatie met een ballon steeds meer gebruikt wordt voor recreatief gebruik, zowel thuis als bij uitgaansgelegenheden en tijdens evenementen. Door voorlichtingsactiviteiten ook te richten op het gebruik van lachgas, worden de risico's en schadelijke gevolgen van het gebruik van lachgas kenbaar gemaakt aan de jeugdige inwoners van Borger-Odoorn en hun ouders. In het theoretisch kader (bijlage 1) worden de schadelijke gevolgen van alcohol- en lachgasgebruik door jongeren nader toegelicht.

1.3. Jeugdgezondheidsonderzoek 2019

In het najaar van 2019 heeft GGD Drenthe een groot onderzoek gehouden onder jongeren in klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs in de provincie Drenthe. Dit onderzoek wordt eens in de 4 jaar uitgevoerd en heeft als doel om de gezondheid en leefgewoonten van de Drentse jeugd in kaart te brengen. Voor dit alcoholpreventie- en handavingsplan worden de resultaten betreft alcoholgebruik hieronder beschreven.

Kenmerken van de onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep bestaat uit 268 jongeren uit Borger-Odoorn waarvan 134 meisje en 134 jongen. 124 jongeren in de leeftijdsgroep van 12-14 jaar en 143 jongeren in de leeftijdsgroep van 15-18 jaar hebben de vragenlijst ingevuld. Voor het eerst zijn jongeren die vallen onder GGD Groningen meegenomen in het onderzoek. Voor Borger-Odoorn cruciaal omdat 30% van de ondervraagden in Provincie Groningen onderwijs volgt. Voorheen miste deze groep jongeren in dit onderzoek.

Forse daling van het aantal jongeren dat alcohol heeft gedronken in de afgelopen 4 weken

63% van de jongeren in Borger-Odoorn geeft aan ooit wel eens alcohol te hebben gedronken. 31% van die groep jongeren geeft aan in de afgelopen 4 weken alcohol te hebben gedronken waarvan 22% zegt dat het gaat om 5 drankjes of meer per gelegenheid (binge drinken). Ten opzichte van 2013 is het aantal jongeren dat in de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken met 27% gedaald en het aantal jongeren dat aan binge drinken doet is met maar liefst 30% gedaald. De landelijke trend is dat dit stagneert, in Drenthe is nog steeds een lichte daling te zien.

Er is een afname van het aantal ouders dat het goed vindt dat hun kind (-18) alcohol drinkt

Ten opzichte van 2013 is er een daling te zien van het aantal ouders (van jongeren die ooit alcohol hebben gedronken) dat het goed vindt dat hun kind alcohol nuttigt. In 2013 vonden 51.3% van de ouders in Borger-Odoorn het goed dat hun kind alcohol nuttigt. 11.3% zegt er niets van, 13.1% weten het niet, 21.4% raadt het af, 1.8% verbiedt het en 0.6% vindt dat hun kind minder zou moeten drinken. In 2019 vonden 34% van de ouders in Borger-Odoorn het goed dat hun kind alcohol nuttigt. 10% zegt er niets van, 18% weten het niet, 27% raadt het af, 9% verbiedt het en 3% vindt dat hun kind minder zou moeten drinken.

De grote meerderheid drinkt alcohol thuis of bij anderen thuis

Aan jongeren is gevraagd op welke plek alcohol gedronken wordt. 84% van de jongeren in Borger-Odoorn geeft aan dat er thuis of bij anderen thuis alcohol wordt gedronken. 39% drinkt alcohol op een feest of festival, 24 % in een keet, hok of schuur en 9% drinkt alcohol in een café, bar, snackbar of op het terras.

(Bron: GGD Drenthe)

6% van de jongeren in Borger-Odoorn geeft aan ooit lachgas te hebben gebruikt

In Borger-Odoorn geeft 6% van de 268 ondervraagde jongeren aan ooit lachgas te hebben gebruikt. 1% daarvan heeft lachgas gebruikt in de afgelopen 4 weken en 5% geeft aan dat dit langer dan 4 weken geleden is. In Drenthe heeft 9% van de ondervraagde jongeren wel eens lachgas gebruikt, 2% daarvan in de afgelopen 4 weken en 7% geeft aan dat het langer dan 4 weken geleden is.

Doelstellingen en meetinstrumenten

1.4. Doelgroep

Einddoelgroep van dit preventie- en handavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep onder de 18 jaar en het 'binge drinken' tot en met 24 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol in 2014 verhoogd naar 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handavingsbeleid.

1.5. Uitgangspunten beleid

Collegeprogramma en visiedocumenten

In het collegeprogramma '2018-2022: Vertrouwd, vernieuwend vooruit' schrijft het college van Burgemeester en Wethouders dat Borger-Odoorn zich inzet voor een gezonde levensstijl voor haar inwoners en zich hierbij richt op een preventieve aanpak. Ook op het gebied van alcoholpreventie- en handhaving ligt de focus op een preventieve aanpak, aangevuld met handhavende interventies. Deze samenhang is belangrijk; zonder controles op het gebied van handhaving kunnen de beleidseffecten niet getoetst worden en worden betrokkenen niet genoodzaakt om de vastgestelde regels na te leven.

Naast de preventieve uitgangspunten uit het collegeakkoord, is dit beleidsplan ook geschreven volgens de doelstellingen uit het beleidsplan 'Vanzölf Soamen'. In dit beleidsplan wordt alcoholmisbruik omschreven als onderdeel van sociale, psychische en/of lichamelijke problemen. Alcoholmisbruik staat hiermee niet op zichzelf, daarom is het belangrijk om de aanpak van het gezondheidsprobleem in samenhang te behandelen. De sociale teams vervullen hier een belangrijke signalerende rol in.

Op het gebied van sporten bewegen sluit het alcoholpreventie- en handavingsplan aan bij de opgestelde activiteiten en preventiemaatregelen in het Sport- en Gezondheidsakkoord (dit akkoord is in het najaar van 2019 vormgegeven en begin 2020 vastgesteld).

Interactief beleid

Dit Alcoholpreventie- en handavingsplan is integraal afgestemd met betrokken actoren. Er zijn inventariserende gesprekken gevoerd met de adviseur gezondheidsbevordering (GGD Drenthe), het Sociaal Team, de jongerenwerker van Andes, de beleidsmedewerker DHW, de beleidsmedewerker jeugd, de juridisch adviseur en de wijkagent. Daarnaast is gesproken met uitbaters van sportkantines om ervaringen uit te wisselen over het gevoerde beleid van de afgelopen periode.

Situatie nu

In bijlage 4 wordt nader in gegaan op de evaluatie van het vorige alcoholpreventie- en handavingsplan 2014-2018 'Bezopen'. Er is ondervonden dat het intensiveren van voorlichting gericht op ouders en verzorgers een belangrijke vervolgstap is in het nieuwe

plan. Dit blijkt zowel uit de activiteiten die tijdens de afgelopen periode zijn uitgevoerd, als uit landelijke cijfers.

De jongerenwerkers van Andes en de wijkagent gingen gedurende de periode preventief op pad om de contacten te onderhouden, te signaleren en voorlichting te geven. Daarnaast zijn er bij verschillende hotspots controles uitgevoerd. Hieruit blijkt dat detailhandelaren de regels omtrent de 18+ grens goed naleven, bij paracommerciële organisaties is dit niet altijd het geval.

Doelstellingen 2020-2024

Op basis van de drank- en horeca wet, bevindingen uit het evaluatierapport en de resultaten uit de jeugdgezondheidsmonitor 2019 staan de volgende doelstellingen de komende periode centraal:

- **Doelstelling 1:** Preventief inzetten op informeren van jongeren en hun ouders over de schadelijke gevolgen van alcohol- en lachgas gebruik.
- **Doelstelling 2:** Dalende trend van alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de achttien jaar voortzetten.
- **Doelstelling 3:** Problematisch alcoholgebruik bij zowel volwassenen als jongeren wordt eerder gesignaleerd.
- **Doelstelling 4:** Stijging realiseren van het aantal positieve controles, complete en juiste vergunningen bij horecagelegenheden, sportkantines, detailhandelaren en paracommerciële organisaties.

Wat willen we bereiken

- In 2025 is de gemiddelde leeftijd waarop jongeren onder de 18 in aanraking komen met alcohol gestegen en is een afname van het aantal ouders dat het goed vindt dat hun kind (-18) alcohol drinkt.
- In 2025 is het aantal jongeren dat aangeeft in de afgelopen 4 weken alcohol te hebben gedronken gedaald naar 25% en het aantal jongeren dat aan binge drinken doet naar 15%.
- In 2025 heeft 100% van de horecagelegenheden, sportkantines, detailhandelaren en paracommerciële organisaties een positieve controle doorstaan en beschikt over een volledige en juiste vergunning.

1.6. Meetinstrumenten en beoogd resultaat

Om de effecten van de doelstellingen te kunnen meten tijdens en aan het einde van deze periode, is een set van meetinstrumenten samengesteld. Onderstaande meetinstrumenten worden gebruikt.

Meetinstrumenten

- De onderzoeksresultaten van het Gezondheidsonderzoek Jeugd 2019 GGD Drenthe heeft de onderzoeksgegevens halverwege 2020 gepubliceerd. Deze zijn gebruikt als nulpunt voor dit alcoholpreventie- en handavingsplan (*Doelstellingen 1 en 2*).

- Registratie meldingen DHW BOA's
BOA'S registreren de meldingsaantallen op het gebied van alcoholoverlast, weder verstrekking en overtredingen van drankverstrekkers. Deze registratie wordt gebruikt voor eventuele handhaving en de jaarlijkse evaluatie momenten (*doelstelling 3*).

- Deelname ouders voorlichtingsprogramma's

Het voorlichten van ouders en verzorgers betreft het alcoholgebruik onder jongeren is een belangrijke doelstelling in dit plan. Het aantal voorlichtingen is beïnvloedbaar, de deelname van ouders/verzorgers aan deze voorlichtingsprogramma's niet. In 2020 en 2021 wordt inzichtelijk gemaakt welke vormen van voorlichting effectief zijn om in de daaropvolgende jaren dit door te ontwikkelen (*doelstellingen 1,2, 3 en 4*).

- Bereik ketenvoorlichting

De jongerenwerkers van Andes en de wijkagent gaan preventief op pad om de contacten met keten te onderhouden, te signaleren en voorlichting te geven. Er wordt aandacht besteed aan een aantal thema's zoals randveiligheid, alcoholbeleid, uitstraling van de keet naar buiten en wat te doen bij noodsituaties (*doelstellingen 1 en 2*).

- Geregistreerde alcohol gerelateerde (gezins-)problematiek

Vanuit de Sociale Teams Borger-Odoorn vragen we (geanonimiseerde) cijfers op, om een beeld te genereren van de aantallen alcohol gerelateerde (gezins-)problematieken (*doelstellingen 2 en 3*).

- Resultaten metingen inzet Mysteryguests

Door de resultaten van de mysteryguest bezoeken te monitoren, kunnen effecten van de voorlichtingen voor detailhandelaren, horecagelegenheden en paracommerciële organisaties gemeten worden (*doelstelling 4*).

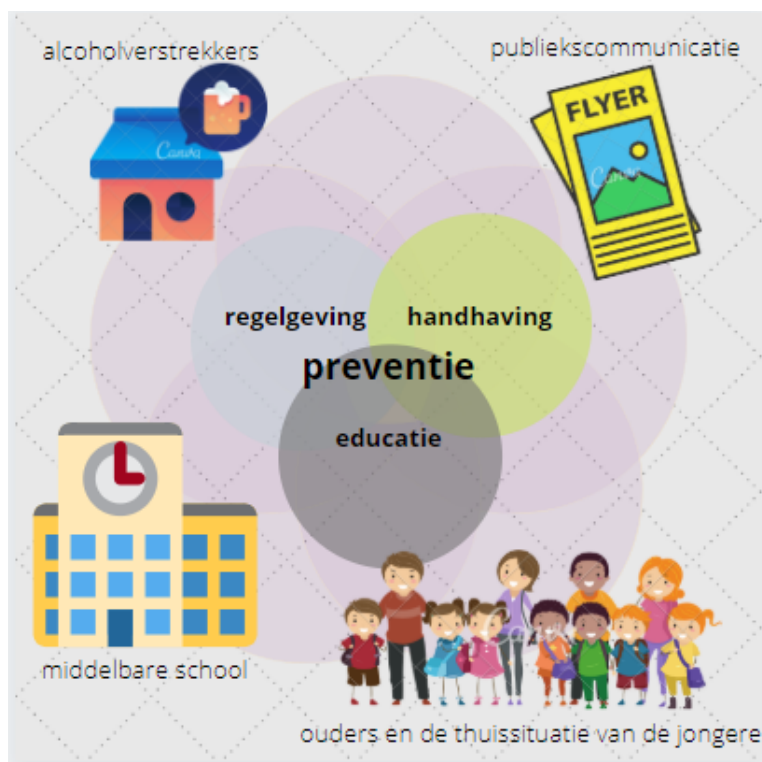
Monitoring

De voortgang van dit beleidsplan wordt getoetst door bovenstaande meetinstrumenten in te zetten. Halverwege de beleidsperiode, in 2022, wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de actuele stand van zaken en de voortgang van de beleids- en uitvoeringsplannen. Aan het eind van deze beleidsperiode (2020-2024) zal middels een evaluatie gekeken worden of het beoogd resultaat bereikt is. Door een vergelijking te maken met de jeugdgezondheidsmonitor 2019 en de jeugdgezondheidsmonitor 2023 worden de vervolgstappen bepaald.

2. Interventiestrategie

2.1. Preventiemodel en maatregelen

Het preventiemodel van Reynolds is gebaseerd op de systeemtheorie van Holder (1998) die duidelijk maakt dat alcoholgebruik altijd een resultaat is van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Holder laat daarmee zien dat alcoholpreventie nooit alleen op het individu gericht kan zijn. Onderstaande afbeelding geeft inzicht in het systeem en de betrokken actoren waar we onze interventiestrategie op baseren.

Alcoholverstrekkers

Met de term alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de bepalingen in de DHW. Dat kunnen onder andere horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières en filiaalmanagers zijn.

Uit Mysteryguest bezoeken is gebleken dat de detailhandelaren en de horecagelegenheden de vergunningen op orde hebben en de controles behalen. Sportverenigingen kunnen de leeftijd van minderjarigen tijdens de controles niet altijd juist beoordelen, waardoor een 18-minner in sommige gevallen toch alcohol in bezit kan krijgen. Om in de toekomst het aantal positieve controles te vergroten, zetten we in op een preventieve aanpak richting de alcoholverstrekkers.

Van de alcoholverstrekkers wordt verwacht dat ze:

- de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven,
- het verbod op doorschenken bij dronkenschap kennen en naleven en
- het verbod op het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de onderneming, vereniging of evenement, kennen en naleven.

Hoe zetten we hierop in de komende 4 jaren?

- Controles uitvoeren door middel van de inzet van Mysteryguests.
- Aanbieden van trainingen voor alcoholverstrekkers: Barcode voor barpersoneel, de IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik) training voor barvrijwilligers en de Evenementen IVA.
- Uitvoeren van het opgestelde beleid en interventies uit Sport- en gezondheidsakkoord.
- Nalevingscommunicatie door de BOA's (zie bijlage 3: Sanctiemogelijkheden).
- Organiseren en aanbieden van Pubquiz aan paracommercie over jongeren en alcohol.

Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om alcoholgebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Gedragsverandering creëren via voorlichtingsprogramma's blijkt lastig, zo niet onmogelijk (Babor, 2010). Toch is het relevant dat jongeren geïnformeerd worden over de risico's van alcoholgebruik. Niet zozeer om gedrag te beïnvloeden, maar om het gebruik te de-normaliseren en daarmee aan draagvlak te werken voor effectievere gedragsmaatregelen als handhaving en specifieke regelgeving. In de voorlichtingsactiviteiten brengen we, naast de risico's van alcoholgebruik, ook de risico's van het gebruik van lachgas onder de aandacht.

Uit de praktijk blijkt dat met name de informatie over wat alcohol met de hersenontwikkeling doet hierbij bruikbaar is. Middelbare scholen worden daarom aangemoedigd om activiteiten rond dit thema te organiseren. Een voorbeeld hiervan is de voorlichtende ouderavond. Ook de inzet van de jongerenwerker van Andes gebruiken we om het bewustzijn van jongeren op dit thema te vergroten. Voor zowel basis- als voortgezet onderwijs hebben de Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (hierna GGD) en Verslavingszorg Noord Nederland (hierna VNN) in het kader van de jeugdgezondheidszorg een belangrijke adviserende rol bij schoolprogramma's over middelengebruik. Daarnaast kan - in brede schoolverband - ook de bibliotheek een voorlichtende rol vervullen.

Hoe zetten we hierop in de komende 4 jaren?

- Activiteit organiseren in samenwerking met de bibliotheek.
- Inzetten van voorlichtingsactiviteiten VNN
- Alcoholgebruik onder jongeren onder de 18 agenderen op het overleg rondom de Lokale Educatieve Agenda.
- Voorlichtingsactiviteit organiseren (of verwerken in bestaande voorlichting) om het gebruik van lachgas onder jongeren terug te dringen.
- Organiseren en aanbieden van Pubquiz aan middelbare school over jongeren en alcohol
- Structureel inbedden van voorlichting over alcoholgebruik onder jongeren tijdens ouderavonden middelbare school en groep 8 basisschool.

Ouders en thuis

Bij 'alcoholopvoeding' onderschatten ouders vooral twee zaken. Hoeveel kinderen drinken en hun eigen invloed daarop. De beschikbaarheid van alcohol in huis en het opstellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Onderzoek heeft aangetoond dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol, al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Met die wetenschap kunnen ouders geholpen worden om wel actie te ondernemen. Het sociale team bekleed hierbij een belangrijke signalerende en organiserende rol.

Daarnaast zijn er in Borger-Odoorn meerdere hokken en keten waar jongeren bijeen komen. Deze keten staan grotendeels in tuinen van ouders van de jongeren. Ouders zijn verantwoordelijk voor wat de jongere thuis drinkt, dus ook in de hokken en keten. In de vorige beleidsperiode hebben we de hokken en keten geïnventariseerd. Onze aanpak en communicatiestijl blijft onveranderd: Als uitgangspunt kiezen we ervoor om in gesprek te gaan met de jongeren en hun ouders. Op een laagdrempelige manier bespreken we de verantwoordelijkheden van de keeteigenaar en de wettelijke verplichtingen waar de eigenaar en zijn bezoekers zich aan dienen te houden.

Hoe zetten we hierop in de komende 4 jaren?

- Maatwerk interventies VNN en Andes .
- Problematische thuissituaties op het gebied van alcohol worden gesignaleerd door het Sociaal Team en hier wordt actie op ondernomen.
- Voorlichtingsactiviteit organiseren om het gebruik van lachgas onder jongeren terug te dringen (of verwerken in bestaande voorlichting).
- In gesprek met jongeren over alcoholgebruik in hokken en keten + Organiseren en aanbieden van Pubquiz over jongeren en alcohol.
- Structureel inbedden van voorlichting over alcoholgebruik onder jongeren tijdens ouderavonden middelbare school en groep 8 basisschool.

Publiekscommunicatie

De landelijke overheid voert sinds enkele jaren campagne onder de slogan 'NIX onder de 18', de campagne heeft als doel om de sociale norm te versterken dat niet drinken (en niet roken) onder de achttien jaar normaal is. Daarnaast ondersteunen we de landelijke Campagne IkPas!, die twee keer in het jaar georganiseerd wordt. Materiaal van deze landelijke campagnes wordt lokaal ingezet. Ook brengen we het belang van geen alcohol onder de 18 en alcoholmatiging in algemene zin onder de aandacht. We communiceren via de gemeentelijke website, in Week-in Week-uit en door verspreiding van een folder of flyer.

Hoe zetten we hierop in de komende 4 jaren?

- We informeren inwoners van Borger-Odoorn over de gevolgen van alcoholgebruik (onder de 18), door middel van het ondersteunen en uitdragen van de landelijke campagnes NIX18 en IkPas!.
- We houden Inwoners op de hoogte van de georganiseerde activiteiten rondom alcoholgebruik, door te communiceren via de gemeentelijke website en Week-In-Week-Uit.
- Terugdringen van alcohol gerelateerde reclame in de gemeente.
- Actief gebruik maken van lokale sociale media kanalen met bijvoorbeeld, video's, interviews, vlogs etc.

2.2. Handhavingsactiviteiten en instrumenten

De komende jaren leggen we de focus op een preventieve inzet. Voorlichting, bewustwording en afstemming zijn daarbij de belangrijkste begrippen. Op het gebied van handhaving voeren we herhaaldelijke controletrajecten uit bij de horecagelegenheden, de paracommerciële instellingen en de detailhandelaren. De controles worden uitgevoerd door buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) die in dienst zijn van de gemeente Emmen.

Gevolgen van het overtreden van de regels zijn afhankelijk van het type overtreding. Waar mogelijk wordt eerst gewaarschuwd. Sancties zoals boetes, dwangsommen, een tijdelijk verbod op het schenken van alcohol en in het uiterste geval het afnemen van vergunningen, zijn mogelijke gevolgen van herhaalde overtredingen. In bijlagen 2 en 3 zijn de

sanctiemogelijkheden nader uitgewerkt. De bevoegdheden van de BOA's beperken zich tot het toezicht houden op de DHW artikelen.

Hoe zetten we hierop in de komende 4 jaren?

- We voeren controles uit (horeca/paracommercie/detailhandel) met behulp van de inzet van Mysteryguests volgens onze sanctiestrategie.
- We leven onze sanctiestrategie na, zoals opgesteld in de bijlagen 2 en 3.

2.3. Sanctiemogelijkheden- en strategie

In de sanctiestrategie is vastgelegd hoe de gemeente optreedt wanneer de vastgestelde regels uit de DHW, de APV of de verordeningen niet worden nageleefd. De sanctiestrategie staat beschreven in bijlage 2: Handhavingsacties bij overtredingen drank en horecawet. De bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sanctiemogelijkheden staan beschreven in bijlage 3: Sanctiemogelijkheden.

3. Bijlagen

Bijlage 1: Theoretisch kader

Effecten van alcohol op jongeren

Alcohol is een verslavende drug en brengt daarom flink wat risico's met zich mee. In het algemeen geldt hoe hoger de totale consumptie van alcohol, hoe groter het risico op schade. Maar ook: hoe meer alcohol per keer wordt gedronken, des te ernstiger de schade (*Alcohol & Jongeren, Effecten van alcohol op jongeren*).

Verstoring doorgave van prikkels

Net zoals andere drugs, beïnvloedt alcohol de werking van de hersenen. Veel van de alcohol die we drinken komt via de maag en de dunne darm in het bloed. Via de bloedbaan komt het in de hersenen. De hersenen zijn extra gevoelig voor alcohol, omdat dit orgaan veel bloed bevat. Alcohol werkt op verschillende manieren in op de hersenen. Ten eerste stimuleert alcohol een remmend systeem in de hersenen en remt alcohol een stimulerend systeem in de hersenen. Door deze dubbele werking resulteert het drinken van alcohol in minder hersenactiviteit. Zo zien we bij een relatief lage dosis al een verminderd reactievermogen. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot ernstige ongelukken, zoals verkeersongelukken, maar ook verdrinking en verstikking. De ontremmende werking van alcohol is ook een aspect van deze dubbele werking.

Hersenontwikkeling

De hersenen ontwikkelen zich tot ver in je twintiger jaren. Jongeren die veel drinken laten een abnormale en versnelde afname zien van het volume van de grijze stof, met name in de frontaalkwab. Omdat voorafgaand aan een aantal van de onderzoeken de onderzochte jongeren nog niet of zeer weinig gedronken, is het een sterk bewijs dat alcohol van invloed is op de verstoorde hersenontwikkeling.

Er is één goed onderzoek naar het volume van witte stof bij drinkende scholieren. Dat laat zien dat dat volume minder toeneemt bij alcoholgebruikers dan bij niet-alcoholgebruikers. De witte stof verbindt verschillende (verafgelegen) hersengebieden met elkaar waardoor geïntegreerde informatieverwerking mogelijk wordt.

In ongeveer de helft van de onderzoeken doen jongeren die alcohol drinken het slechter op school dan jongeren die niet drinken: ze bereiken een lager opleidingsniveau of ze verlaten de school zonder diploma. Het is echter niet duidelijk of dat aan de alcohol ligt. Het zou ook aan iets anders kunnen liggen, bijvoorbeeld aan risico zoekend gedrag.

Jong drinken: meer kans op verslaving

Psychiatrische stoornissen, maar ook alcoholgebruik op jonge leeftijd betekenen een grotere kans op alcoholverslaving. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren die beginnen met drinken op een leeftijd onder de 15 een viermaal hoger risico op alcoholverslaving hebben dan jongeren die beginnen met drinken op de leeftijd van 19 jaar of ouder. Van de jongeren die voor hun 13e beginnen met drinken, is 40% op een bepaald moment in hun leven alcoholverslaafd. Factoren die meespelen bij het op jonge leeftijd beginnen met drinken, zijn impulsiviteit, een sterke drang naar nieuwe ervaringen, erfelijke factoren en alcoholmisbruik door gezinsleden. Hoe jonger tieners aan alcohol beginnen des te groter ook is de kans dat zij ook gaan roken of drugs gaan gebruiken.

Cijfers alcohol gebruik landelijk, in Drenthe en in Borger-Odoorn

In paragraaf 1.3 worden de cijfers met betrekking tot alcoholgebruik toegelicht. Meer informatie over alcoholgebruik landelijk, in Drenthe en in vergelijking met andere gemeenten is te vinden op <https://www.gezondheidsgegevensdrenthe.nl/>.

Lachgas

Lachgas is populair mede omdat het gemakkelijk en legaal verkrijgbaar is. Het wordt door gebruikers nauwelijks als 'drug' gezien, maar als een relatief onschuldig middel. Waar eerder vooral uitgaande jongeren lachgas gebruikten, wordt het nu ook vaker gezien bij andere groepen, zoals jongeren op straat of rond schoolpleinen. Ook heeft de verkoop van lachgas op (openbare) evenementen en feesten een enorme vlucht genomen sinds het middel onder de Warenwet valt, en niet meer onder de Geneesmiddelenwet (zie kader). Lachgas wordt gebruikt door personen van uiteenlopende leeftijd, etnische achtergrond en opleidingsniveau, maar het gebruik concentreert zich onder jongeren en jongvolwassenen.

Het lachgas gebruik in Borger-Odoorn ligt 3% onder het Drents gemiddelde. Namelijk 94% van de jongeren in Borger-Odoorn geeft aan nog nooit lachgas gebruikt te hebben ten opzichte van 91% in Drenthe. 1% van de jongeren in Borger-Odoorn geeft aan recentelijk lachgas te hebben gebruikt en 5% zegt lachgas te hebben gebruikt langer dan een maand geleden.

- Het ooit-gebruik van lachgas is het hoogst onder uitgaanders van 15-35 jaar, die online zijn geworven in het kader van het Grote Uitgaansonderzoek 2016 (54%). Een op de tien gebruikte het middel de laatste maand.
- Op basis van gegevens uit de Monitor Drugsincidenten wordt geconcludeerd dat het aantal meldingen van gezondheidsincidenten na gebruik van lachgas beperkt is en het vrijwel altijd gaat om mengintoxicaties. Lachgas gecombineerd met grote hoeveelheden alcohol (of andere verdovende middelen) is zeer gevaarlijk. Door het verdovende effect van alcohol is er geen goede, adequate adem prikkel. Hierdoor krijgt men onvoldoende zuurstof binnen, met mogelijk een hartaanval tot gevolg.
- Er zijn aanwijzingen dat lachgas op zichzelf direct invloed heeft op het zich ontwikkelend brein doordat lachgas de NMDA-receptor blokkeert. Deze receptor speelt een belangrijke rol bij de rijping van het zenuwstelsel. Gezien de inzichten in de kwetsbaarheid van het zich ontwikkelend brein voor de effecten van psychoactieve stoffen in het algemeen, lijkt voorzichtigheid met het gebruik van lachgas door jongeren geboden.
- Bij langdurig of aanhoudend gebruik van lachgas treedt (zie ook dosering) een tekort aan vitamine B12 op; dit kan tot bloedarmoede en neurologische stoornissen leiden. Klachten hiervan zijn: tintelingen, duizeligheid, verdoofd gevoel in ledematen en pijscheuten (vooral in vingers en voeten).

Handhavers (politie, BOA's) krijgen veel meldingen van overlast van lachgasgebruik in de publieke ruimte en vanwege op straat rondslingerende lachgaspatronen. Juridisch gezien hebben handhavers weinig handvatten om lachgasgebruik aan te pakken. Lachgaspatronen worden vaak achtergelaten op straat. Deze patronen zijn erg belastend voor het milieu door het metaal dat nodig is voor de patronen, maar ook vanwege het broeikas effect. Kleinhandel vanuit een horecalokaleiteit is op grond van de Drank- en Horecawet daarentegen wel verboden. Op het moment dat lachgas als een pakketje wordt verkocht in de horeca, kan daarop worden gehandhaafd; het verkopen van pakketjes lachgas kan als kleinhandel worden aangemerkt. (Trimbos, Factsheet Lachgas, 2018).

Bijlage 2: Handhavingsacties bij overtredingen drank en horecawet

Als tijdens het toezicht sprake is van een overtreding wordt overgegaan tot handhaving. De gemeente heeft diverse handhavingsmiddelen die toegepast kunnen worden als de bepalingen van de Drank- en Horecawet worden overtreden. Gevolgen van het overtreden van de regels hangen af van de soort overtreding. Waar mogelijk wordt eerst gewaarschuwd. Sancties zoals boetes, dwangsommen, tijdelijk verbod op het schenken van alcohol, en in het uiterste geval het afnemen van vergunningen, zijn mogelijke gevolgen van (herhaalde) overtredingen.

Uitgangspunt:

De burgemeester weegt in zijn besluitvorming over een bestuurlijke maatregel het belang van de ondernemer en paracommerciële rechtspersoon af tegen dat van de gezondheid van jongeren en de openbare orde. De gezondheid van jongeren en de openbare orde wegen daarbij zwaar.

Vier categorieën van handhavingsacties bij overtredingen Drank- en Horecawet

Overtredingen die betrekking hebben op de vergunningplichtige domeinen (horeca, paracommercie en slijterijen) zijn onderverdeeld in een viertal categorieën:

- Categorie 1:** Het verstrekken van alcoholhoudende dranken zonder vergunning;
- Categorie 2:** Het verstrekken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 18 jaar;
- Categorie 3:** Overtredingen die direct van invloed zijn op de gezondheid van jongeren en/of openbare orde;
- Categorie 4:** Overige overtredingen.

Voor iedere categorie wordt een stappenplan opgesteld. Deze kan ook dienst doen, als voorbeeld, om in regionaal verband eenduidig naar buiten treden. Onze jongeren (en inwoners) zijn immers niet (gemeente)grens gebonden. Dit model betreft een niet limitatieve opsomming van verschillende overtredingen met het daarbij horende stappenplan. Dat betekent dat niet alle overtredingen van de DHW in dit model zijn opgenomen. Dit is ingegeven om zo gericht mogelijk de beschikbare handhavingscapaciteit in te zetten. Dat betekent niet dat niet zal worden opgetreden tegen overtredingen van bepalingen die niet zijn opgenomen in het handhavingsmodel. Indien een overtreding wordt geconstateerd zal worden aangesloten bij het reguliere handhavingstraject waarbij de meest geëigende bestuurlijke handhavingsmaatregel zal worden toegepast. De verschillende handhavingsstappen worden hieronder per categorie benoemd.

Categorie 1: Overtredingen v.w.b. het verstrekken van alcoholhoudende drank zonder vergunning.

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1 ^e constatering: Waarschuwing (alcoholverstrekking dient onmiddellijk te worden gestaakt)	---
2 ^e en verdere constateringen (binnen jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester (alcoholverstrekking dient onmiddellijk gestaakt te worden)	Sluiten onbepaalde tijd

Categorie 2: Overtredingen die te maken hebben met leeftijdsgrenzen.

BOA	Gemeente (burgemeester)
1 ^e constatering: Waarschuwing	---
2 ^e constatering: Bestuurlijke boete	---
3 ^e constatering (binnen één jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Schorsen Drank- en Horecaverunning voor 12 weken
4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Intrekken Drank- en Horecaverunning

Categorie 3: Overtredingen die direct van invloed zijn op gezondheid van jongeren en/of openbare orde.

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1 ^e constatering: waarschuwing	---
2 ^e constatering (binnen één jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Schorsen Drank- en Horecaverunning voor 12 weken
3 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Intrekken Drank- en Horecaverunning

Categorie 4: Overige overtredingen

BOA	Gemeente (burgemeester)
1 ^e constatering: Waarschuwing	---
2 ^e constatering: Waarschuwing	---
3 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Schorsen Drank- en Horecaverunning voor 12 weken
4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Schorsen Drank- en Horecaverunning voor 12 weken
5 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): rapporteren en dossier naar burgemeester	Intrekken Drank- en Horecawetvergunning

Handhavingsacties bij overtredingen in het vergunningplichtige domein

In het navolgende worden de handhavingsacties gekoppeld aan overtredingen voor wat betreft de inrichtingen die vergunningplichtig zijn, te weten horeca, paracommerciële rechtspersonen en slijterijen.

Horeca

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder (rechtsgeldige vergunning)	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond

		van artikel 31 DHW)
Artikel 10:	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/ slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 4
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 4
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Paracommercie

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder (rechtsgeldige vergunning)	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan gestelde eisen.	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 9, lid 1 en lid 2	Geen reglement vastgesteld, dan wel voldoet niet aan eisen lid 2.	Categorie 4
Artikel 9, lid 3	Geen registratie van barvrijwilligers die voorlichtingsinstructie hebben gehad	Categorie 4
Artikel 9, lid 3 en lid 4	Reglement/registratie niet in de inrichting aanwezig	Categorie 4
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de	Categorie 2

	leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/ slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 4
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 4
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Slijterijen

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder (rechtsgeldige vergunning)	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan gestelde eisen.	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 2	Het is verboden in een slijtlokaliteit de aanwezigheid toe te laten van een bezoeker van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, anders dan onder toezicht van een persoon van 21 jaar of ouder.	Categorie 2

Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/ slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 4
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 4
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Handhavingsacties bij niet Drank- en Horecawet vergunningplichtige bedrijven

Het gaat hier om bijvoorbeeld supermarkten en snackbars. De handhavingsacties zijn met name gericht op de verkoop van alcoholhoudende dranken.

Overtreding	Omschrijving	Actie
Artikel 20 lid 1	Verkoop alcohol aan persoon <18 jaar/leeftijd niet vastgesteld	BOA: 1 ^e constatering: bestuurlijke boete 2 ^e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): bestuurlijke boete verhoogd met 50%
Artikel 19a lid 1	Three Strikes out	Burgemeester: 3 ^e constatering (binnen 1 jaar na eerste constatering): Ontzeggen bevoegdheid verkoop zwak-alcoholhoudende drank voor 12 weken.

Handhavingsacties bij overtreding van artikel 2:34a van de APV, Reguleringsparacommerciële rechtspersonen.

Overtreding	Omschrijving	Actie
4 DHW 2:34 lid 1 APV	Paracommerciële horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank	1 ^e constatering: waarschuwing 2 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Bestuurlijke boete door BOA 4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): schorsen DHW vergunning voor 12 weken. 5 ^e constatering (binnen een

		jaar na vorige constatering): Intrekken DHW vergunning.
4 DHW 2:34a, lid 2 APV	Paracommercieel Horecabedrijf organiseert geen persoonlijke bijeenkomsten die leiden tot oneerlijke mededinging, met uitzondering van 12 bijeenkomsten sociaal culturele aard en 4 bijeenkomsten van niet zijnde sociaal culturele aard.	1e constatering: waarschuwing. 2 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Bestuurlijke boete door BOA. 4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Half jaar na constatering het aantal afgesproken bijeenkomsten halveren. 5 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Eén jaar geen bijeenkomsten toestaan.
2:34a, lid 3 APV	Het niet melden van een bijeenkomst van persoonlijke aard	1e constatering: waarschuwing. 2 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing. 3 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Bestuurlijke boete door BOA. 4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Half jaar na constatering het aantal afgesproken bijeenkomsten halveren. 5 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Eén jaar geen bijeenkomsten toestaan.

Handhavingsacties bij Evenementen

In de Drank – en Horecawet zijn vereisten opgesteld. Voor evenementen is het mogelijk om op basis van artikel 35 een tijdelijke ontheffing te verkrijgen voor het verstrekken van zwak alcoholische dranken.

Overtreding	Omschrijving	Actie
Artikel 35, lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder ontheffing of het verstrekken van sterke drank	1 ^e constatering: waarschuwing. 2 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing. 3 ^e constatering (binnen een

		jaar na vorige constatering): De houder van de ontheffing komt 4 weken niet in aanmerking voor een ontheffing. 4 ^e constatering (binnen een jaar na vorige constatering): De houder van de ontheffing komt 12 weken niet in aanmerking voor een ontheffing. 5 ^e constatering: (binnen een jaar na vorige constatering): De houder van de ontheffing komt een jaar niet in aanmerking voor een ontheffing.
Artikel 35, lid 2	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder dat wordt voldaan aan de ontheffing verbonden voorschriften	

Bijlage 3: Sanctiemogelijkheden

Bestuursrechtelijke sancties

Onderwerp	Artikel
Verwijderen van bezoekers	36 DHW
Dwangsom/bestuursdwang	125 Gemeentewet
Bestuurlijke boete	44 DHW e.v.
Schorsen van een DHW-vergunning	32 DHW
Intrekken van de DHW-Vergunning	31 DHW
Sluiting van een horeca-inrichting	174 Gemeentewet
Three strikes out	19a DHW

Algemene Plaatselijke verordening gemeente Borger-Odoorn

Onderwerp	Artikel
Regulering paracommerciële rechtspersonen	2:34a APV

Strafrechtelijke sancties

Onderwerp	Artikel
Wet Economische Delicten jo diverse art. DHW	1 WED
Strafbaarstelling jongeren onder de 18 jaar	45 DHW

De BOA's maken gebruik van het volgende model op het gebied van alcoholhandhaving. Hierbij is het van belang om de doelgroep goed te kennen en in kaart te brengen. Waarom leeft de één de regels wel na en de ander niet? Wat zijn de motieven? Door dit duidelijk in kaart te brengen, kan beter worden gekozen welke instrumenten in te zetten. Het gebruik van lachgas onder jongeren willen we terugdringen door in te zetten op educatief informeren.

	<i>Instrument</i>	<i>Criteria voor toepassing</i>
Informereren	Educatief (gericht op uitleg van de regels)	Dit is nodig als onduidelijkheid over de regels de naleving in de weg staat
	Waarschuwend	Dit kan effectief zijn als de regels bewust overtreden worden
	Normatief	Dit kan ingezet worden als men ongevoelig is voor de algemeen geldende norm
Verleiden	Minder controle bij goed naleefgedrag	Doelgroep ervaart controles als een hoge last
	Adviseren bij uitvoering regelgeving	Doelgroep heeft de wil om regels na te leven, maar is hiertoe niet in staat vanwege o.a. kennisgebrek
Afspreken	Naar aanleiding van controles afspraken maken (inhoudelijk en procedureel)	Doelgroep is geneigd tot het maken en nakomen van afspraken over beëindigen van overtredingen en het voorkomen van nieuwe overtredingen
Sanctioneren	Bestuurlijke sancties	Sanctioneren na niet nakomen van afspraken of direct bij ernstige overtredingen, recidive, aanwijzingen dat afspraken maken zinloos is
	Bestuurlijke boete	Sprake van ongewenste situatie waarbij een financiële prikkel preventief kan werken

Bijlage 4: Terugblik Preventie- en handhavingsplan 2014-2018 'Bezopen'

Doelstellingen, doelgroep en beleidspijlers

Naar aanleiding van de Drank- en Horecawet artikel 43a heeft de gemeente voor de periode 2014-2018 de volgende beleidsdoelstellingen gekozen:

1. Afname van alcoholgebruik en van de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de achttien jaar.
2. Afname van dronkenschap vooral tijdens uitgaansavonden in het publieke domein.

Prioriteit van dit gemeentelijk plan ligt in de samenhang van preventie en handhaving voor de einddoelgroep: jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt op:

- Handhaving van de leeftijdsgrens voor 18-minners (omdat hier de gezondheidsschade het grootst is) en op;

- De groep van 18-24 om overmatig alcoholgebruik te voorkomen. Dit laatste vooral in de uitgaanssetting, waarbij zowel gezondheid als veiligheid richtpunten zijn.

Het preventie en handhavingsplan bevat drie beleidspijlers:

1. Educatiepreventie/communicatie, (alcoholverstrekkers, scholen, ouders en thuissituatie en publiekscommunicatie);
2. Regelgeving en APV;
3. Handhaving. (Eerst voorlichten dan handhaven.)

Activiteiten

2015

- Het thema jeugd en alcohol is op de agenda gezet van het brede school overleg en de Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- IVA-cursussen (Instructie Verantwoord Alcohol schenken) zijn verzorgd door SportDrenthe aan barvrijwilligers van diverse sportverenigingen.
- Signaleringscursus door VNN aan de leden van de Sociale Teams Borger Odoorn.
- Alle nog te bezoeken paracommerciële inrichtingen (23) zijn afgerond.
- In het jaarverslag Toezicht en Handhaving 2015 is destijds toegelicht hoe is gehandeld bij toezicht en handhaving.

2016

Project 'actualiseren Drank- en Horecavergunningen':

Begin 2016 is onder andere het project 'actualiseren Drank- en Horecavergunningen' voortgezet, met als einddatum 31-12-2016. De inhaalslag van deze actualisatie heeft tot het volgende geleid:

- Het op orde maken van een tweede leidinggevende met een geldige SVH bij 9 inrichtingen.
- Alle commerciële instellingen zijn gecontroleerd: 24 in totaliteit.
- Alle vergunningen voor paracommerciële inrichtingen zijn geactualiseerd middels bedrijfsbezoeken of op afspraak in het gemeentehuis.
- Bestuursleden van paracommerciële inrichtingen nogmaals uitleg gegeven over de meldingsplicht voor paracommerciële inrichtingen bij bijeenkomsten.

Andere acties uitgevoerd in 2016 zijn:

- Uitvoeren van verschillende controles bij een aantal evenementen en een tweetal kroegen in Borger. In december 2016 zijn, aangekondigd middels een brief, controles uitgevoerd bij 11 detailhandels die drank verstrekken.
- In het voorjaar van 2016 is er samen met ketenpartners (VNN, GGD, Andes en de politie) een schriftelijke inventarisatie uitgevoerd op het gebied van jeugd en alcoholpreventie.
- In de maanden mei en juni hebben er twee evaluatiebijeenkomsten plaatsgevonden in Odoorn en Borger waarbij alle (para)commerciële inrichtingen uitgenodigd waren om mee te praten over de uitvoering van de Drank- en Horecawet en ervaringen te delen.
- Gedurende het najaar 2016 is er in samenwerking met de landelijke organisatie Plattelands Jongeren en het jongerenwerk (Andes) het project 'de beste keet van Borger-Odoorn' opgezet. Binnen het project wordt aandacht besteed aan een aantal thema's: brandveiligheid, alcoholbeleid, uitstraling van de keet naar buiten en wat te doen bij noodsituaties.

2017

- In 2017 zijn alle (11) detailhandels binnen de gemeente gecontroleerd op het naleven van de alcoholwetgeving, door middel van een mysterieshop-onderzoek.

2018

- In 2018 is ingezet op de paracommerciële inrichtingen door middel van voorlichtingsavonden en vervolgens controles.
- Er is ingezet op het actualiseren van het vergunningenbestand en actief de paracommerciële inrichtingen te benaderen voor activiteiten en bijeenkomsten die meldingsplichtig zijn bij de gemeente.
- Op het gebied van evenementen zijn er enkele controles uitgevoerd.

Conclusie en advies

Doelstelling 1: Afname van alcoholgebruik en van de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de achttien jaar.

- Bij jongeren treedt er een duidelijke bewustwording op ten aanzien van alcoholgebruik. Gedragsverandering en bewustwording ten aanzien van het verbieden van alcohol vereist met name bij ouders en verzorgers nog aandacht. Het advies is om voorlichtingen meer op ouders en verzorgers te richten.
- Detailhandelaren zijn scherp en weten de leeftijd correct vast te stellen en geen alcohol te verkopen aan 18-minners. Het advies is om regelmatig steekproeven te blijven doen om waar te borgen dat ook in de toekomst de leeftijd van consumenten op de juiste manier wordt vastgesteld.
- Paracommerciële organisaties blijken het nog lastig te vinden om de leeftijd correct vast te stellen en geen alcohol te verkopen aan 18-minners. Ook blijkt uit de vergunning controles dat vergunningen niet op de juiste plek aanwezig zijn of dat de vergunning niet volledig is. Het advies is om de voorlichting en controles gericht op paracommerciële organisaties voort te zetten.
- Jongerenwerkers van welzijnsorganisatie Andes en wijkagenten werkzaam in Borger-Odoorn gaan preventief op pad om contacten te behouden en voorlichting te geven aan keten. Het advies is om deze lijn voort te zetten. Keet bezoekers verdwijnen op deze manier niet in de anonimiteit, jongerenwerkers en agenten weten de keten te vinden en hebben goede contacten.

Doelstelling 2: Afname van dronkenschap vooral tijdens uitgaansavonden in het publieke domein.

Het aantal incidenten waarbij een melding is gemaakt op de code overlast door het gebruik van alcohol en/of drugs is over de laatste vier jaren stabiel gebleven. Doordat het meldingen zijn geweest op zowel openbaar als privéterrein, is het moeilijk om te bepalen of het dronkenschap tijdens uitgaansavonden in het publieke domein ook daadwerkelijk is afgenomen. Op basis van het wisselende beeld zijn er geen directe conclusies te trekken. Politie Zuidoost-Drenthe ziet aan de hand van het aantal meldingen en ervaringen uit de praktijk geen noodzaak om hier extra op in te zetten.

Colofon:

Titel: *Ontnuchterend - Alcoholpreventie- en handhavingsplan 2020-2020
Gemeente Berger-Odoorn*

Auteurs: *Muriel Prins, BMC, advies en onderzoek, Amersfoort
Iris Kiers, gemeente Berger-Odoorn, Exloo*

Datum: *Augustus 2020*

Uitgave: *Gemeente Berger-Odoorn, Exloo*